

"KMH möter västafrikansk kora"

ett FoU-projekt på Kgl Musikhögskolan, april 2007

med

Alagi M´Bye (Gambia)

projektledare:
Arne Forsén

deltagare:

**Matilda Bådagård
Ester Årman
Kristin Sundberg
Marino Valle
Maria Andersson
Filip Jers
Johan Lindbom
Patrik Bonnet
Sandra Marteleur
Celso Paco
Bridget Marsden
Magnus Andersson**

Rapport av projektet "KMH möter västafrikansk kora"

FoU-projekt KMH, april 2007, med Alagi M'Bye (Gambia)
projektledare: Arne Forsén

Inledning, deltagare: _____ sid 2

Bakgrund, idé: _____ sid 3

- Senegal/Alagi/Gambia/Stockholm
- Lärandesituationen på KMH
- Improvisation/gehörsspel/samspel
- Syfte/idé

Genomförande: _____ sid 6

- förberedelser
- intensivstudier, på KMH och internat i Färentuna
- seminarier
- konserter

Studentreflektioner (anonymt): _____ sid 8

Sammanfattning: _____ sid 17

- möten över genre- och institutionsgränser
- studier i internatform
- gehörsspel och improvisation
- musik som social mötesplats
- "Lira på tvären"
- valbar kurs

Litteratur: _____ sid 20

Bilagor/dokumentation: _____

1. ekonomisk redovisning
2. inbjudan/affisch till seminarier
3. affischer till konserter
4. info-blad om projektet
5. ljudinspelningar från konserter (CD)
6. videodokumentation från repetitioner och konsert i Hönshuset (DVD)
  - a) sammandrag
  - b) konsert

INLEDNING, DELTAGARE:

Projektet genomfördes under vecka 16 april 2007 och bestod framförallt av intensivstudier med en grupp studenter från olika institutioner på KMH, men innehöll även två seminarier, ett riktat till KMH:s lärare och ett till KMH:s studenter.

Som avslutning genomfördes två konserter med studentgruppen, en i "Hönshuset" i Färentuna (Ekerö) och en i Lilla Salen på KMH.

De studenter som deltog var:

jazz:

Matilda Bådagård, sång (fiol)

Ester Årman, sång

Kristin Sundberg, sång

Marino Valle, sång

Maria Andersson, sång

Filip Jers, munspel

Johan Lindbom, bas

folkmusik:

Patrik Bonnet, gitarr

Sandra Marteleur, fiol

Celso Paco, slagverk

Bridget Marsden, fiol

collegium musicum:

Magnus Andersson, luta

BAKGRUND, IDÉ:

Senegal/Alagi/Gambia/Stockholm

I januari 2005 fick jag förmånen att som en av två lärare från folkmusikinstitutionen på KMH följa med på en inspirerande och omtumlande studieresa till Senegal. Vård för resan var Mamadou Sene som är uppvuxen i Senegal men bosatt i Sverige sedan länge. Mamadou har studerat på KMH.

Jag fick under resan höra talas om **Jali Alagi M'Bye** som är bosatt i Senegals grannland Gambia. Två av studenterna, Sandra Marteleur och Kajsa Dahlström, åkte vidare till Gambia bl a för att besöka honom och vid hemkomsten till Sverige var de tämligen uppslukade av de upplevelser de fått!

Alagi är koraspelare och uppvuxen i en s.k. Jali-familj (jfr med griot). En Jali har en mycket speciell ställning i det västafrikanska samhället och är förutom musiker de som förvaltar historieberättandet i denna ännu till stora delar skriftlösa kultur. En Jali har traditionellt även många andra funktioner, som förmedlare och rådgivare i personliga frågor, som naturläkare, m.m.

Alagi skulle turnera i Sverige hösten 2005 och jag förmedlade kontakt mellan turnéarrangörerna Musik i Syd och folkmusikinstitutionen på KMH där Alagi höll ett seminarium i början av november.

I samband med detta bodde Alagi hemma hos mig under en dryg vecka (och genomförde även två konserter i en nyombyggd dans- och musiklokal på vår tomt, "Hönshuset").

Det var mycket fascinerande att möta honom, hans musik och berättelser på nära håll och tanken föddes att försöka bjuda in honom till Sverige vid ett senare tillfälle. Det Alagi har att förmedla genom sin musik, sina erfarenheter och berättelser känns som något vi i västvärlden har mycket att lära av.

I Gambia driver Alagi en egen skola, "Maalis Music School", i sitt hem i Nema Kunku som är en del av Gambias största stad Serrakunda.

Där låter han barn från alla folkgrupper, inte bara från jali-familjer som traditionen varit, lära sig musik. Även flickor får där möjlighet att lära sig kora och andra instrument. På många sätt är Alagi en person som både förmedlar traditionen men också bryter med invanda mönster. Han har också elever från andra länder, inte minst från Skandinavien.

Många av hans elever bor hemma hos honom i hans familj och musiken och lärandet är en levande del av det sociala livet och pågår i princip dygnet runt.

När han berättade om sin skola och på vilket sätt man lär sig musik föddes många tankar kring skillnaden mellan Sverige och Gambia och en längtan föddes att med egna ögon och öron uppleva det han berättat om.

Tack vare ett stipendium från Konstnärsnämnden kunde jag under våren 2007 besöka Gambia för att studera musik. Jag bodde då hemma hos Alagi och fick ta del av vardagen och musiken i en västafrikansk storfamilj.

Man kan uttrycka det som att den informella lärandesituationen många gånger är viktigare än den formaliserade undervisningen, även om Alagi och hans medmusiker också ger regelrätta lektioner, som kan pågå i flera timmar.

Det instrument jag studerade var balafon och jag fascinerades av undervisningssituationen där man alltid var omgiven av andra människor, framförallt barn och ungdomar i olika åldrar, även fast jag hade enskild undervisning. De satt koncentrerat och lyssnade på våra lektioner och när vi tog paus hoppade alltid någon fram och provade att spela det som de hade hört.

Innan Alagi öppnade sin egen skola var han delaktig i uppbyggnaden av kulturbyn E'olen som sedan utvecklades till organisationen ECCO som KMH har ett regelbundet samarbete med.

Alagi har många länkar till Sverige och övriga Skandinavien och har studerat vid Musikhögskolan i Malmö och även medverkat som informant och medförfattare i Eva Saethers avhandling *The Oral University* (Malmö Musikhögskola, 2003).

Han har även turnerat med en mängd skandinaviska musiker: norska hardangerspelmän, norske gitarristen Knut Reiersrud, GROUPA, Ale Möller och inte minst i 100-tals skolföreställningar i regi av Musik i Syd.

De senaste åren har även jag och Alagi börjat ett samarbete (med piano och kora) och genomfört ett antal konserter och pedagogiska projekt, ett samarbete som kommer att fortsätta.

Lärandesituationen på KMH

Jag har undervisat på KMH i drygt sjutton år (i piano och improvisation i olika former) och många gånger funderat kring lärandesituationen på KMH. Ofta har jag känt en frustration över det inrutade schemat och den i mitt tycke splittrade och stressade tillvaron på KMH. Som lärare är det lätt att känna sig isolerad, både från kollegor och studenter.

Jag har kunnat längta efter en situation med fler möjligheter till samarbete och närmare kontakt mellan oss på KMH. En situation där det finns större möjligheter till att försjunka i musicerandet och med mer tid för reflektion. Med en närmare kontakt mellan lärare och studenter (och även mellan lärare-lärare) utanför själva lektionstiden (eller mötestiden) tror jag att man skulle kunna stärka en helhetssyn på människan och musiken och det skulle kunna innebära en fördjupning av musikens betydelse och uttryck.

Ett viktigt syfte med detta projekt var därför att väcka tankar kring hur man lär sig musik och hur man genom undervisnings- och samspeletsituationen kan påverka lärandet och samspelet. Hur skulle man kunna utveckla former för detta, inom KMH:s ram?

I slutet av 70-talet studerade jag tre år på folkhögskola (Kapellsbergs Musikskola i Härnösand) och dessa år gav mig en härlig grund till musicerande, mycket på den sociala situationen. Skulle det gå att hitta något av dessa kvaliteter även i en musikhögskolas form? Därför var en grundläggande idé med projektet att delvis förlägga detta i internatform, för att komma ifrån den vanliga, som sagt ofta tidsmässigt splittrade, situationen på KMH och få tid till oväntade och fördjupande möten, både musikaliskt och mänskligt.

Improvisation/gehörsspel/samspel

Alagi är en mästertlig improvisatör och har lärt sig sin musik och sina 100-tals berättelser på gehör. Som lärare fortsätter han denna tradition.

Att utveckla improvisationsförmågan och gehörsspelet är något som kan kännas angeläget att utveckla på KMH. Jag kan känna att det finns en risk att dessa kvaliteter lätt hamnar i skymundan i vår undervisning.

Den genre på KMH där gehörsspel kanske starkast är en självklarhet är folkmusik.

I afro-amerikanska genrer är givetvis improvisationen och gehörsspelet grundläggande, men jag har fått intrycket av att själva inlärandet av musik till stora delar sker via noter. Hur påverkar detta den musikaliska uppfattningen?

Men improvisation och gehörsspel är ju något som på inget sätt behöver vara genrebundet. Det förekommer improvisation även i t.ex. klassiska genrer på KMH, men kanske inte i tillräcklig utsträckning?

Att mötas i gehörsspelets form var därför en viktig idé. Jag vill på inge framstå som gehörsspelsfundamentalist, men gehörsspelet har helt klart kommunikativa kvaliteter som kan vara svåra att nå fram till vid notspel. Min erfarenhet är dessutom att man kan bli en bättre "notmusiker" om man har tränat sig i lyssnande och kommunikation i gehörsspelets form.

Min förhoppning var att skapa en möjlighet för studenter från olika genrer och institutioner att mötas i ett förutsättningslöst samspel. Genom att detta skulle ske i en musikform som är ny för alla befinner sig dessutom alla på något sätt på samma plan, till skillnad mot om t ex jazzmusiker skulle spela folkmusik tillsammans med folkmusiker eller vice versa.

Syfte/idé:

I min ansökan sammanfattade jag projektet i tre rubriker:

- improvisation
- gehörstraderande av musik
- utveckling av undervisningsformer/den sociala situationen vid inläring

Nu i efterhand skulle jag vilja modifiera rubrikerna till:

- improvisation och gehörsspel i mötet med en annan musikkultur**
- samspel mellan musiker med differentierad musikalisk bakgrund**
- utveckling av den sociala situationen vid samspel och undervisning**

Jag vill rikta ett stort tack till FoU-nämnden som gjort detta projekt möjligt, till Sven Åberg som gav mig idén att söka projektbidrag från FoU och till Gunilla Feinberg/Musik i Syd som varit en värdefull samarbetspartner.

GENOMFÖRANDE:

-förberedelser

I slutet av vårterminen 2006 informerade jag prefekter och studierektorer på KMH om projektet. I början av höstterminen 2006 bestämde jag tidsperiod i samråd med prefekt och studierektor på FM-institutionen och jag började på bästa sätt informera studenter på KMH om projektet. Detta genom att besöka stormöten på folkmusik- och jazzinstitutionerna och genom ett personligt nätverk bland studenterna. Jag bjöd in till en informationsträff där Alagi själv passande nog kunde medverka på en turné i Sverige.

Till min stora glädje fick jag många anmälningar, både av för mig bekanta och obekanta studenter. Slutligen formades en grupp av 12 studenter från tre olika institutioner.

-intensivstudier, på KMH och internat i Färentuna

Själva projektveckan började med två dagar på KMH där hela gruppen samlades och Alagi började arbetet med att lära ut en "Working song" som blev något av en röd tråd genom hela veckan. Det fortsatta arbetet under de första två dagarna bestod framförallt i att på gehör studera in repertoar för det fortsatta arbetet.

Den viktigaste delen av projektet var dagarna i Färentuna på Mälaröarna där jag är bosatt med min familj sedan 12 år. Jag och min fru har byggt om ett f d garage till en lokal för musik- och rörelseverksamhet, "Hönshuset".

Vi har en längre tid haft idéer om kursverksamhet i liten skala och det kunde nu bli verklighet. Studenterna bodde hos olika grannar som hyrde ut rum, och mat lagades och åts gemensamt i vårt kök. Svärmor Birgit som bor i ett separat hus på tomten stod för soppluncher.

Den sociala samvaron med mycket tid att lära känna varandra både musikaliskt och mänskligt var något jag såg som centralt i projektet. Förhoppningarna med att kunna skapa en avspänd och kreativ situation uppfylldes mer än väl och detta bekräftas när man läser studenternas reflektioner.

Just detta att få komma till en annan miljö än den vanliga och kunna koncentrera sig på en sak istället för att splittra sig med många kast mellan olika aktiviteter, som ju vardagen är för de flesta på KMH, kändes betydelsefullt.

Alagi som person och hans förhållningssätt till musik är också centralt. Jag skulle vilja påstå att Alagi har ett ovanligt prestigelöst förhållningssätt som gör att arbetet och samspelet känns väldigt avspänt. Han har också en stor öppenhet och nyfikenhet för andra kulturers musik och poängterade att han önskade att var och en skulle känna sig fri att uttrycka sig på sitt eget sätt, utifrån sin bakgrund.

Han har turnerat i skandinavien under 17 år i många olika sammanhang och har därigenom fått många erfarenheter av att möta västerländska musiker, erfarenheter som är värdefulla i ett projekt som detta.

Det är första gången som han fått möjlighet att undervisa på en kurs av detta slag och han är mycket glad över att ha fått denna möjlighet och över studenternas hängivna arbete.

Arbetet skedde dels i storgrupp i Hönshuset men också i mindre grupper.

Arbetet bestod uteslutande av kollektiva gehörsarrangemang av låtar ur Alagis repertoar.

-seminarier

För att ytterligare förankra projektet på KMH höll Alagi även två seminarier, ett riktat till studenter och till lärare. Som alla vet så händer det mycket på KMH och informationsflödet är minst sagt stort. Det tog därför lite tid för mig att hitta en form och lämplig tid för dessa. Studentseminariet besöktes av ca 12 studenter från olika institutioner, vilket måste sägas vara ett hyfsat resultat.

Lärarseminariet besöktes av något färre, ca 6 lärare + någon student dök upp. De flesta av lärarna var mina pianolärarkollegor som jag riktat en speciell inbjudan till.

På seminarierna berättade Alagi på ett pedagogiskt och fängslande sätt om musiken i Gambia, dess betydelse i samhället och om rollen för en Jali.

Rubrik för seminarierna var:

"The importance of a Jali and how to learn music in the Gambia"

-konserter

Dagarna i Färentuna avslutades med en konsert i Hönshuset.

Vi är en grupp kulturarbetare bosatta i Färentunaområdet som har bildat kulturföreningen Hönshuset som stod som arrangörer av konserten.

Efter några dagar med intensivt men avspänt musicerande var alla i toppform inför konserten! Hönshuset är inte så stort men rymmer ändå ca 60 publikplatser och dessa var fyllda till sista plats. Det begränsade utrymmet bidrog till den täta stämning som fyllde lokalen, men framförallt var det ändå det lustfyllda och avslappnade samspelet som gjorde kvällen till en riktig höjdpunkt!

Uppriktigt sagt (och givetvis fullständigt objektivt!) var kvällen ovanligt lyckad och speciell. Både alla medverkande och de i publiken var närmast tagna över den känsla som uppstod.

I och med att jag känner de flesta i publiken och träffade många på Konsum, bussen och andra sociala mötesplatser, dagarna och veckan efter konserten fick jag gång på gång bekräftelse på att något särskilt hade inträffat denna i sanning magiska afton!

För att även delge KMH våra erfarenheter gjorde vi även en konsert i Lilla Salen, måndagskvällen efter avslutad intensivvecka.

Konserten var välbesökt och vi lyckades riktigt bra med att behålla stämningen från Hönshuset. Av publikreaktionerna kunde man förstå att de uppfattade att vi haft väldigt roligt under veckan och att vi på djupet erfarit något tillsammans.

STUDENTREFLEKTIONER:

I april 2007 fick jag, tillsammans med andra studenter från olika institutioner på KMH, vara med om ett mycket spännande projekt. Under en vecka jobbade vi med koramästaren Alagi M'Bay och det blev ett projekt som betydde mycket för alla oss som medverkade. Den här typen av projektverksamhet är tyvärr sällsynt på KMH. Studenter från olika bakgrunder, från olika institutioner och årskurser och som har olika ingångssätt till musik, får mötas och tillsammans försöka skapa något nytt. Vi hade "improvisation" som utgångspunkt – ett begrepp som kan betyda många olika saker. Jazzmusiker, barockmusiker och folkmusiker håller alla på med det, men hur gör man det tillsammans, över genregränserna?

När vi mötte Alagi första gången på KMH var det som att alla de funderingarna blåstes bort. Hans inställning till musik, hans utlärningsätt och hans improvisationsteknik var något som kändes nytt för oss alla. Det var bara att hoppa på tåget och glömma att man gick på den Kungliga Musikhögskolan. Bättre ändå blev det när vi fick åka ut till Arne Forséns hem på Färingsö. Där kunde vi i lugn och ro anamma den harmoniska atmosfär som Alagi skapade runt omkring sig, utan några mobiltelefoner, kalendrar och splittrat fokus. Inte ens klocka behövdes; vi körde med "african time" och spelade i timmar tills vi upptäckte att vi glömt bort middagen!

Den musik som skapades kändes aldrig konstlad, aldrig påklistrad. Vi kom till Färingsö med öppna sinnen och tog emot Alagis kunskaper och hans berättelser från Västafrika. Sen sjöng och spelade vi med det bagage vi hade med oss. Det kändes inte som en kurs i koramusik, utan en kurs i musik. Efter dagarnas repetitioner följde nätter av jam. Det blev franska chansoner blandade med jazzstandards. Opretantiöst, nytänkande och härligt!

Att få vara tillsammans några dagar ute på landet var otroligt viktigt. Jag tror inte vi hade fått samma totala upplevelse om vi varit kvar på KMH och alla hade åkt hem mellan sessionerna. Att laga mat tillsammans, sova tillsammans och umgås så intensivt blev grunden till något som vi sedan tog med oss tillbaka till skolan, där projektet "Lira på tvären" snart skapades. På "Lira på tvären"-kvällarna ses vi över institutionsgränserna och spelar och umgås tillsammans. Precis det som har behövts så länge på KMH och som kommer att bidra till en utveckling i musiksverige.

Efter projektet med Alagi hade vi en konsert på skolan och en ute på Färingsö. Det blev väldigt fina konserter och vi fick starka reaktioner från publiken. Jag tror att alla som var där fick en känsla för hur projektet hade varit. Många undrade om det skulle bli något nytt sådant. Det tror jag skulle vara bra för KMH.

Till slut vill jag bara säga ett stort tack till Arne Forsén som gjorde detta möjligt. Det behövs fler lärare som honom.

Mer sånt här på KMH! Känner jag spontant när jag tänker på korakursen i våras. Varför?

°Den gav möjlighet till inlärnin g på ett mindre institutionellt sätt. Vi träffades och spelade tillsammans, tog det vidare därifrån. Att vara ute i naturen på Färingsö var fantastiskt kreativt.

°Det var väldigt befriande att lära sej allt på gehör. Det kändes naturligt. Så var även konserten som vi höll. Fylld av spelglädje och delande med publiken och varandra.

°Vi träffades naturligt över institutionerna och möttes på samma villkor. Vi skulle ju ta till oss något som var nytt för alla. Vi som var med har startat "Lira på tvären" som en fortsättning på detta. Det är en jam/öppenscen kväll för alla på skolan där vi verkligen försöker se till att alla känner sej välkomna. Det har hittills varit väldigt populärt!

°Det var spännande att ta del av den västafrikanska koratraditionen genom en sån mästare som Alagi och höra honom berätta historier runt musiken. Även få höra lite om hur samhället i Gambia fungerar.

°Alla kände sej tillräckligt trygga för att våga improvisera, det befrämjades också av att musiken var modal. Det kändes prestigelöst och blev kreativt och fint när vi blandade olika instrument och musikbakgrunder.

°Sammanfattat:

Kursen gav en möjlighet att ha roligt och mötas på riktigt genom musiken helt prestigelöst. Jag påmindes om vad det är jag gillar mest med musik. Det kan vara lätt att glömma det i stressen och pressen på en institution som KMH. Att ta del av Alagis tradition och historier var väldigt spännande. Tack Arne för att du gjort kursen möjlig och låtit oss vara ute hos dej på Färingsö!

Jag vill börja med att tacka för ett otroligt bra initiativ vad det gäller att jobba över "genregränserna". Det var dessutom väldigt roligt att få jobba med en annan typ av improvisation än vad man får ta del av i den vanliga undervisningen! Hurra! Aladgi (ursäkta stavningen) är en fantastisk musikanter och människa. Jag är glad att få ha tagit del av lite av hans sånger och historier! Tacka och hälsa honom från mig! En annan positiv sak är hur projektet var upplagt, att vi åkte ifrån skolan bidrog till ytterligare lugn och ro vilket behövs då man ska gå in i något nytt! Mer av det på skolan om det är möjligt att påverka! Ja, om man vill höra något negg så får man fråga någon annan... Jag är tacksam att jag fick vara med och inspireras!

Ps. tack för grymt god mat! D.s.

Arne Forsén informerade om denna kurs under ett institutionsmöte och kursplanen som presenterades kändes välplanerad och genomtänkt. Jag var senare på första introduktionsmötet med Alagi M'bye och fastnade för musiken, historieberättandet och uttrycket i Alagis spel och sång. Det vackra instrumentet, kora, lät som inget jag tidigare hört. Jag har sjungit Blues i många år och kunde höra en "bluesig" känsla i Alagis sång som särskilt lockade mig. När jag senare vid kursens start fick klargjort för mig att de traditionella mandinkasångerna faktiskt var en del av rötterna till bluesmusiken, som via slavar exporterades till USA, så blev det extra intressant.

Gehörsläring och improvisation i "Hönshuset":

Det var skönt att få vistas i andra lokaler än musikhögskolans klassrum där vi ostört och koncentrerat kunde ta in allt som Alagi M'bye hade att berätta. "Hönshuset" hos Arne Forsén

var en utmärkt lokal att musicera i. Vi fick fördjupa oss i både Alagis originalkompositioner men även traditionella mandinkasånger, där flera av dem hade skrivits av hans förfäder. Alagi M'byes undervisningsmetod var att på gehör lära ut melodi och text i sångerna. Denna metod visade sig vara väldigt effektiv. Han förklarade noggrant och med härlig humor vad varje sång handlade om. På så sätt fick jag en genuin känsla för sångerna. Jag tror att jag fortfarande kommer ihåg melodi och text till de flesta sångerna. När vi hade lärt oss sångerna delades vi in i mindre grupper. I den mindre gruppen enades vi om en av Alagis sånger som vi fick omforma fritt för att senare framföra den inför hela gruppen. De flesta valde att ha en del av den ursprungliga formen och även improvisera kring sångens tema. Det var väldigt givande att först lära sig sångerna grundligt och sedan befriande att få framföra och tolka sångerna som vi själva ville.

Konserter

Vi kom överens om att vi skulle spela och sjunga med Alagi men också framföra några av de versioner som kändes starka från de mindre grupperna. Det var en härlig känsla att tillsammans med Alagi M'bye få framföra hans sånger. Vi hade en första konsert i "Hönshuset" och en andra på Musikhögskolan.

Ett lyckat projekt

För mig var "KMH möter västafrikansk kora" ett lyckat projekt där jag fick en inblick i mandinka-kulturen och sjunga både svängiga och vackra sånger på ett främmande språk. Det var också ett unikt tillfälle att utbyta erfarenheter över institutionsgränserna. De medverkande var överens om att sådana möten tyvärr är ovanliga. På dagarna studerade vi mandinkasånger intensivt och på kvällarna var det ofta jam sessions där vi spelade allt mellan medeltida musik och pop. Från några av de medverkande under veckan med Alagi M'bye har det fötts en tillställning som kallas "Lira på tvären". Detta är ett lysande initiativ där elever kan träffas över institutionsgränserna.

KMH möter Västafrikansk kora

...eller en fantastisk vecka med musikaliska och sociala möten utöver det vanliga!

Det jag först och främst minns när jag tänker tillbaka på veckan med Alagi är hans sätt att berätta historier. Hans sätt att leva sig in i berättelser om hur tigern fick sina ränder och få sin publik (alltså oss musiker) alldeles hänfödda. Hans sätt att få oss att förstå att det är exakt likadant med musik. Varje melodi har ett ursprung och en mening och är en berättelse som måste berättas. För en jali är sångerna ett sätt att föra vidare en tradition och ett budskap och det kände jag så otroligt starkt under veckan på Färingsö. Han kan verkligen berätta en historia.

Det sociala

Den sociala situationen under ett sånt här projekt tror jag är A och O. Det hade inte varit samma sak om vi träffats några timmar på KMH varje dag för att senare på kvällen gå vidare till sitt. Gemenskapen som blir när man är med varandra under en vecka hela dagarna (och nätterna) går inte att få på något annat sätt. På dagarna hade vi undervisning med Alagi och på kvällarna blev det jam i hönshuset. Det som var så roligt var att vi som deltog i kursen ju var från så många olika institutioner och därför blev jammen så annorlunda och innovativa. Många nya kontakter knöts och fina möten uppstod under dessa kvällar. Renässansjam blev ett nytt ord i mitt vokabulär.

Gehörstraderad musik

Att lära sig låtar på gehör är oerhört nyttigt och bidrar till att det man lärt sig sitter kvar. Jag var i Gambia någon månad innan denna kurs och då fick vi också lära oss alla låtar på gehör. Det var roligt att träffa Alagi och nya västafrikanska sånger och det kändes mycket lättare för mig att lära mig de nya låtarna efter tiden i Gambia. Det kändes som att kroppen vant sig vid att lära sig på gehör, jag tror att jag tog in de nya låtarna snabbare än i de i Gambia. Det verkar som att ju mer man lär sig på gehör, desto mer tränar man örat att ta upp melodier och text snabbare.

Över genregränserna

Det är väldigt intressant att som ”jazzsångerska” improvisera med folkmusiker och klassiska musiker. Även om man har olika vokabulär är det inte direkt svårt att kommunicera med varandra. Tvärtom känns det nytt och fräscht med ett annat musikaliskt vokabulär än det man är van vid och jag vet att jag improviserade annorlunda än jag brukar tack vare detta. Ett nytt bollplank att bolla improvisatoriska idéer med helt enkelt.

Slutligen...

Det var en otroligt givande vecka på många sätt. Väldigt intressant att möta en jali som Alagi och alla hans berättelser och få lära sig många nya sånger. Intressant att få vara en vecka på Färingsö med alla deltagare från de olika institutionerna och musicera tillsammans både på kurstid och kvällstid. Helt otroligt fint mottagande av Arne och hans familj till alla oss som fick chansen att vara med på kursen!
Tusen tack.

Det var en härlig upplevelse att få spela med Jali Alagi Mbye. En människa med mycket historier och traditioner, samtidigt som allting kändes nytt. Han är en väldigt trevlig och intressant person, som öppen hjärtat delade med sig av sin musik och sin kunskap till oss. Allt ifrån föreläsningar om Jali-traditionen, lära oss melodier och roliga historier ifrån Gambia.

Jag personligen tyckte det var väldigt bra och givande att få lära sig all musik på gehör, det gör man lite för lite nuförtiden. Självklart spelar det roll ifrån vilken musik man kommer ifrån, men jag kände att i västafrikansk musik handlar det verkligen om det. Man lär sig melodin, texten och låten genom att lyssna och härma, sen finns den inom en. Inget notpapper att hålla reda på. Det är bara lyssna och följa med Alagi och de andra musikanterna. Jag märker nu, ca 6 månader efteråt, att melodierna fortfarande finns i mitt minne. Kanske inte helt exakt, men ändå till stor del.

En annan härlig sak med projektet var all improvisation. Jag som kommer ifrån jazz och håller på med jazz just nu, improviserar dagligen och tycker det är väldigt kul. Men i Alagis musik fick jag improvisera på ett annat sätt, som jag aldrig gjort innan. Det byggde på andra parametrar och signaler, det kändes som vi alla växte samman och lät som musik. Det fungerade inte riktigt att spela ett ”jazzsolo” utan man fick på något sätt anpassa sitt musikaliska språk. Det är väldigt svårt att uttrycka i ord, man måste spela för att märka det. Men jag mådde väldigt bra och kände mig hela tiden inspirerad och intressad när jag spelade med ”Alagibandet”. Och sen fastnar ju tonen F... Jag gillar den principen, hur Alagi stämmer sitt instrument när han spelar soloartist. Man frågar han, ”Alagi, hur stämmer du?” ”I tune after my voice”. Personligt och ärligt!

Det var även en väldigt trevlig upplevelse att få spela med folk ifrån andra institutioner ifrån KMH. Vi smältes samman och spelade Västafrikansk Koramusik. Intressant att man möts där fast man säkert ses både i korrioder och pentryn.

När jag nu ett halvår senare ser tillbaka på projektet minns jag någonting som kändes som en start, mer än en avklarad projektvecka. Det har för min del lett till flera nya musikaliska projekt, nya och starkare vänskapliga band och inte minst det mycket lyckade projektet ”Lira på Tvären”, pubkvällar där musicerande över institutionsgränserna på skolan är i fokus .

Om jag ska försöka sammanfatta projektveckan är ”inspirerande” det bästa ord jag hittar. Att tillbringa flera dagar i en så lugn och avskild miljö som Färentuna gjorde att de väldigt intensiva studierna inte alls kändes krävande på det sätt de hade gjort i vår vanliga skolmiljö. Vi fick möjlighet koppla bort våra vardagliga måsten och stressfaktorer för att helt fokusera på att ta in nya intryck, vilket det fanns alla möjligheter till. Vi var en grupp elever från samma skola där många ändå aldrig växlat ett ord med varandra innan. Vi fick fördjupa oss i en helt annan kultur en vår egen men som ändå har lagt grunden till den musik många av oss spelar annars. Vi fick även en inblick i varandras musikaliska traditioner som sträckte sig mellan jazz, svensk folkmusik, flamenco och renässansmusik.

Kort sagt, i en miljö som denna är det inte konstigt att nya idéer väcks, såväl musikaliska som sociala och kulturella. En av de grundläggande idéerna med projektet, att ifrågasätta/utveckla undervisningsformerna på skolan måste man ju således säga föll väldigt väl ut.

Att ifrågasätta och utveckla var något detta projekt stimulerade mig till på flera olika områden. Alagi förmedlade ett väldigt avslappnat förhållningssätt till hur saker och ting ”skall vara”. I musikalisk form, t.ex. genom sina ständigt föränderliga former och arrangemang i musiken, men även i attityden till tid och planering i vardagliga sammanhang. Att ifrågasätta just dessa små vardagliga ting som är så djupt rotade i den västerländska kultur jag är uppväxt i var kanske det mest utvecklande med hela projektet för min personliga del. Att leva så nära inpå Alagi, om än bara i några dagar, gav mig väldigt många nya perspektiv som hade varit väldigt svåra att uppfatta i en vanlig lektionssal.

Sammanfattningsvis, av många positiva saker i detta projekt vill framhäva två saker, samarbetet över institutionsgränserna och den lägerliknande undervisningsformen. Att möta nya människor med helt olika erfarenheter och kunskaper av samma ämne, i detta fall musik, i en miljö där man med lätthet kan fokusera på vad helst man nu vill fokusera på är något jag hoppas att få möjlighet till fler gånger framöver.

Jag deltog i april 2007 i projektet KMH möter västafrikansk kora. Ledare för projektet var Arne Forsén och lärare var jali Alagi M’bye.

Upplägget på kursen var mycket bra, första dagarna var vi på KMH och sedan åkte vi ut till Färingsö till Arne Forsén. Dagarna på Färingsö var fantastiska eftersom man där verkligen kunde koncentrera sig på musiken och den sociala samvaron med de andra studenterna. Jag upplevde att alla lyfte i sitt spel när vi kom ut dit eftersom vi kom varandra närmare och man kunde släppa sina egen osäkerhet. Man fick också nya vänner som senare har lett till helt andra samarbeten under KMH:s tak tack vare den här kursen.

Det var fantastiskt lärorikt att få träffa en musiker och mästare som Alagi M'Bye, som med sin glädje och sitt förhållningssätt till musik kom att göra ett bestående intryck på mig. Alagi hade en förmåga att tradera låtarna med en otrolig spelglädje som gjorde att det infann sig en trygg lärosituation för alla oss elever.

Jag lärde mig mycket av mitt möte med den västafrikanska musiken, bl.a. hur ett ostinato kan göra en hel låt utan att låten blir tråkig på något sätt, improvisation m.m.

En mycket trevlig konsekvens av den här kursen som jag redan nämnt var att jag fick möjlighet att träffa och musicera med elever från andra institutioner vilket inte finns så många tillfällen till i de vanliga studierna. Det har lett till flera musikaliska samarbeten, även idén om pubkvällarna ”Lira på tvären” uppkom under dessa dagar på Färingsö.

Mina bestående intryck av projektet var otroligt positiva, både organisationen och undervisningen var i högsta klass. Jag hoppas verkligen jag får tillfälle att uppleva fler sådana här kurser under min studietid på kmh.

Jag vill slutligen tacka Arne Forsen för att ha organiserat och dragit i det här projektet och verkligen gjort kursen till en av de verkliga höjdpunkterna under hela året.

Det här projektet hade lite andra förutsättningar för mig än för övriga deltagare eftersom jag redan kände Alagi Mbye och hans musik. Jag var i Gambia tre veckor i februari 2005 och bodde hos Alagi och spelade tillsammans med honom. Vi satt och jammade på gehör, och vår musik passade så bra ihop. Han spelade en av sina låtar, mina tankar fördes direkt till t ex en vals från Dalarna, och de båda låtarna passade perfekt ihop. Ibland var jag till och med övertygad om att en låt han tog upp måste vara något han lärt sig i Sverige, eftersom likheterna var så stora. Men så var det förstås inte. Det var ändå inte det att melodierna i sig var så lika som var mest slående, utan det att vi kunde kommunicera så bra via musiken.

Jag hade någon vecka tidigare varit i Senegal och haft en fantastisk stund tillsammans med en musiker som spelade Riti (senegalesisk fiol). Vi talade inte samma språk, och jag hade jättesvårt att förstå hur deras kultur fungerade, men med hjälp av våra fioler förstod vi varandra utmärkt. Dessa fantastiska upplevelser gav mig en stark känsla: Musiken är ett eget språk som kan talas på samma sätt över hela världen.

Alagis kurs på KMH gav mig en mängd olika upplevelser. För det första var det fantastiskt roligt att återigen få möta hans musik. Nu när det var en kurssituation fick jag också verkligen lära mig hans låtar, inte bara jamma lite på dem. Alagi är också en fantastisk personlighet, öppen och inspirerande.

Men framförallt fick det jag känt i Gambia om musiken som ett enda språk ytterligare en dimension. Vi studenter som deltog i kursen hade aldrig spelat tillsammans förut och dessutom spelar vi musik ur olika genrer; folkmusik, jazz och barockmusik. Även fast vi bor i samma land och studerar på samma skola så kändes det först inte helt självklart att musicera tillsammans. Jag hade en tydlig känsla av att vi i vanliga fall höll på med helt olika saker och att jag säkert inte förstod den musik de andra spelade.

Alagis musik blev en frizon där vi kunde mötas. Alla var på samma nivå, vi hade just lärt oss en melodi, och nu skulle vi göra något av den. Vi hade en plattform där vi alla var jämlika, och dit kunde vi ta med oss våra olika musikaliska kunskaper. Alagis musik blev en nyckel

som fick oss att förstå att vi faktiskt talar samma språk. Oavsett vilken genre vi spelar så kan vi mötas och göra musik. Det är inte så stor skillnad på jazz, folkmusik eller barockmusik. Språket är samma i grunden.

Vi blev alla entusiastiska, och på kvällarna jammade vi med målet att spela musik ur alla genrer vi kunde komma på. Blues, svenska polskor, franska rennässans sånger, jazzstandards och helt fri improvisation.

(Nu har vi startat en pub på skolan som heter Lira på tvären! Där studenterna kan mötas över genregränserna och spela för varandra och jamma ihop. Det är succé.)

Reflektioner kring dagarna med master kora Alagi Mbye!

När vi först samlades på kmh-folk för att planera dagarna med Jali Alagi Mbye hade jag ingen aning om vad vi skulle få vara med om. Men jag kände på mig att det skulle bli nåt kul eftersom det inte är varje dag man samlar studenter från olika institutioner på kmh för att utföra ett gemensamt projekt. Det var en positiv idé, tänkte jag.

Packade och klara samlades alla deltagare på bussen med ett gemensamt mål, att träffas och göra främjande musik ihop!

Det var en fin resa till Färentuna och det kändes som att man var på en resa till annat land där man kommer att ha roligt och lära sig massor!

Där på plats fanns en magisk stämning som började med en kärleksfull soppa!

När vi träffade Jali Alagi Mbye kändes det som en fortsättning på ett redan påbörjat arbete med honom, kanske beror det på att vi hade fått höra musiken innan och fått läsa om vad han gör.

Musikaliska gränser var borta. Alla fick plats att uttrycka sig på sitt bästa sätt. Konserten på Hönshuset var av hög standard med en så fin publik. Alla fick höra "Malisayo" i olika färger och former. Där kunde man sitta och njuta eller gunga med i de olika musikstilar som ingick i låtlistan, växlande mellan klassisk, afro-pop och jazz.

Presentationen på kmh i lilla salen var ett smakprov på musiken för dem som inte kunde ta sig till Hönshuset samt slutpunkt på den härliga resan med Jali Alagi Mbye.

Tårtan var speciell och jättegod. Det var roligt att träffas på kmh igen runt bordet som vid måltiderna i Färentuna.

Inspirerad av dagarna i Färentuna har vi nu på kmh ett program som heter "Lira på tvären" som samlar musiker från alla institutioner för att ha roligt och lära känna varandra.

Jalis berättelser om varje låt, klingar fortfarande i ens huvud.

Tack för att jag fick vara med på resan!

Som student på Folkmusikinstitutionen handlar den största delen av vår undervisning om gehörstraderande av musik. Improvisation tar också mycket plats inom genren folkmusik. Att kunna ha båda improvisation och gehörstraderande av musik som utgångspunkt för en projekt lät väldigt intressant, men kanske mest för att man skulle få chans att jobba med de två

temana med studenter från olika institutioner.

Projektet leds av Arne Forsén (KMH) och jali Alagi M'Bye från Gambia. Första dagen träffades alla som var med på skolan – vi var studenter från Jazz- och Folkmusikinstitutionerna och Collegium Musicum.

Första grejen vi gjorde tillsammans var att sjunga en Gambian 'work song' som Alagi lärde ut – alla fick göra varsin 'call' (sång format var 'call and response') medan vi andra sjöng 'responsen'. Jag tror att det var här en viktig punkt etablerades, som hölls under hela projektet – Alagi förväntade inte att vi alla redan skulle kunna sjunga som honom, och inte heller att vi skulle försöka sjunga precis som honom: vi fick utrymme att sjunga och prova grejer utifrån oss själva.

Det här ledde till en vänlig och trygg stämning i gruppen, vilket kändes mycket viktigt för ett projekt där man ska kunna dela med sig av sin egen musik och möta andra sorters musik genom att improvisera. Många av oss hade aldrig spelat eller sjungit tillsammans, och i en sådan situation är det viktigt att alla känner att de kan få plats, och ta plats.

En annan mycket bra sak var att andra delen av projektet var ute på Färentuna, och då fick man jobba mycket intensivt i några dagar, utan att ha några andra krav på sin tid.

Grundmaterialet (ca 8 låtar) som vi lärde oss av Alagi under de första dagarna på skolan blev utgångspunkt för musiken och arrangemangen som vi jobbade med både i mindre grupper och alla tillsammans. Det var befriande att jobba med gehörstraderande av musik – jag tror att vi hittade lättare till själva musiken och nya idéer, och kunde ta inspiration från varandra bättre än om vi hade blivit presenterade med alla Alagis låtar på notpapper. Att improvisation också tog stort plats var befriande. Ingenting var fel, man kunde använda sin egen musikaliska bakgrund som ett viktig resurs, och det fanns möjlighet att prova alla sorts idéer både i en workshopssituation och i de två konserter som vi framträdde i.

Att få tid att lära känna musiker som går andra utbildningar än man själv, och skapa ny musik tillsammans var väldigt givande för mig. Det kändes som det fyllde ett stort behov för oss alla, att mötas över de gränser (kanske omedvetna?) som olika institutioner på KMH kan skapa. Ett stort och mycket positivt resultat av projektet "KMH möter västafrikansk kora" är att många av oss som var med har startat "Lira På Tvären", ett forum på KMH där studenter från hela skolan kan träffas i en vänlig och välkomnande miljö, spelar tillsammans, jamma, uppträda med någonting som är förberett, lyssna, och upptäcka vad som händer bakom dörrarna på skolan som man inte brukar öppna själv! Lira På Tvären är ca en gång i månad, och det har varit ett totalt succé. Originalstartgruppen har blivit större, så att nu finns där minst en student från varje institution, och vi turas om att vara ansvariga för t.ex. att ett PA system finns för de som behöver det.

Personligt, jag har också haft många positiva belöningar från projektet, speciellt en vilja att prova nya saker. Bl. a. har jag varit med på en konsert med Matilda Bådadgård, en sångerska som går jazzlinjen, som jag träffade genom projektet, och jag också åkte till Island med ett projekt genom nätverket EMD (Explorations in Music and Dance) och jobbade med improvisation mellan musiker och dansare.

För mig känns ett projekt som "KMH möter västafrikansk kora" otroligt viktigt både för sitt egna musikaliska och sociala utveckling, och utvecklingen av undervisningsformer och den sociala situationen på KMH.

The mutual comprehension of world music

Situated at the northern shores of lake Mälaren, Arne Forsén's henhouse is really worth the one hour long trip from Stockholm. Surrounded by water, great plains and *le soave accenti*, this ground proved to be a most magnificent melting pot of impressions during this extraordinary week in April 2006.

The brainchild of Arne, KMH meets west African kora, might have seemed as a rather pretentious starting point. Fortunately, this latter statement proved to be completely out of order...

The KMH students displayed a wide array of instruments, ranging from renaissance vihuelas to modern percussion. They were also musicians with totally different backgrounds, but course leader Alagi m'Bye proved to serve all participants with nourishing and inspiring information.

Guiding us through a brave new world full of complex rhythms, dazzling melodies, enchanting harmonies and last but not least; something we sometimes seem to miss here in western Europe – i.e. a truly good story apt for music poetry.

By mixing different musicians with different tunes, the soundscapes produced actually captivated our souls for quite a few days. *We were* spiritually in west Africa whilst playing this music. Alagi's neverending source of patience, humor, musicality and generous *laissez-faire* principles in terms of music made us true globalized spirits. Through music, through the mutual respect showed in Arne's and Monica's kitchen to the humble yet exaggerating story telling of Alagi's.

(These statements may seem naff but even after Arne while playing accordeon had demolished some furniture in the house, the atmosphere was still jolly nice.)

As true as the old saying “music is music as long as it is music“, yours truly definitely came to the conclusion that we share a common ground as individual artists, no matter where we come from.

SAMMANFATTNING:

-möten över genre- och institutionsgränser

Som jag nämnt förut så var en grundtanke med projektet att skapa en möjlighet för studenter från olika genrer/institutioner att mötas.

När man läser studenternas reflektioner så återkommer dessa möten som en viktig upplevelse av veckan och som något efterlängtat.

Musik handlar kanske framförallt om möten, ur många aspekter. Man kan väl säga att just möten mellan olika kulturer och musikgenrer i alla tider varit det som drivit utvecklingen framåt och skapat nya former av musik.

Men för att musikgenrer ska mötas måste också människor mötas. I det mänskliga mötet skapas förutsättningar för att något nytt och oväntat ska hända. Resultatet kan aldrig förutses, det enda man kan göra är att skapa så gynnsamma förutsättningar som möjligt för ett positivt möte.

Eftersom det i studenternas reflektioner ständigt återkommer att detta möte med andra genrer/institutioner kändes som något unikt måste man ju fråga sig varför det inte även i vanliga fall finns mer av detta på KMH?

Har vi på något sätt byggt upp för starka murar mellan våra institutioner/genrer? Bidrar den nuvarande institutionsstrukturen till att genrererna isoleras från varandra? Vad kan vi göra för att bryta ner murarna och öppna för mer samarbeten? Hur mycket ska man styra och ta initiativ till från respektive utbildningsledningar och hur mycket ska man överlåta till spontana initiativ från studenterna?

Dessa frågor är givetvis inte enkla att besvara, men något som jag ser som viktigt att diskutera mer än vad vi gör. Eftersom det så tydligt finns en längtan bland studenterna till fler möten över gränserna så tycker jag att man måste konstatera att något saknas i KMH:s nuvarande form.

-studier i internatform

I studentreflektionerna framgår ju också tydligt att dagarna i internatform var avgörande för den positiva upplevelsen av projektet.

Just detta att under en begränsad tid kunna ägna sig ostört och koncentrerat åt ett speciellt arbete är något som måste betraktas som en bristvara i dagens tid. Jag kan uppleva att det är lätt att bli skenbart effektiv i vanliga fall med ett tätt inrutat tidsschema och jag kan själv finna mig alltför fången i detta "tänk".

Man kanske ofta bedrar sig i detta förhållningssätt, effektivitet i längre perspektiv kanske skulle öka med ett större utrymme för samtal och reflektion i vardagen? (Mål att sträva mot...)

De mänskliga möten som skedde utöver lektions- och repetitionstid kändes också helt avgörande för det positiva resultatet. Att laga mat tillsammans, sitta och prata, kanske ta en promenad etc, allt detta bidrog i hög grad till att även det musikaliska mötet blev starkt.

Det kanske skulle gå att förlägga vissa av KMH:s kurser i internatform? Studenterna skulle kanske någon gång per läsår kunna åka iväg från KMH till en plats som passar just för den speciella inriktning som avses? Jag är övertygad om att detta skulle kunna höja kvaliteten på lärandet.

-gehörsspel och improvisation

Vad skiljer ett gehörsmässigt musicerande och ett notbundet? På vilket sätt påverkar detta upplevelsen?

Noter är givetvis en förutsättning för skapandet och bevarandet av mycket av den västerländska musiken, vilket vi ska vara tacksamma för. Utan noter skulle vi inte ha samma rikedom av musikformer som vi har!

Men noter kan också användas i sammanhang där det kanske vore mer kreativt att använda sig av gehörsspel. Noter kan vara en bedräglig och skenbart effektiv genväg, en genväg som i längre perspektiv inte alls behöver vara speciellt effektiv.

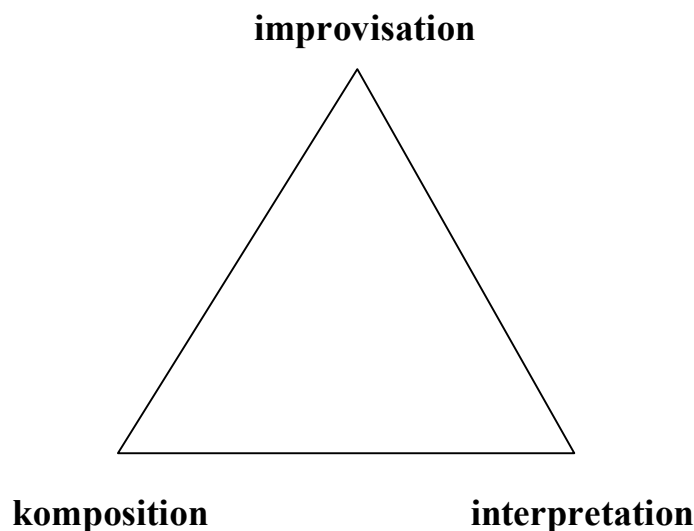
Ett exempel av många är att en melodi man lärt sig på gehör ofta stannar i minnet i betydligt högre utsträckning än en melodi man lärt sig från ett notblad. Min erfarenhet är att man på något sätt skapar inre bilder på ett annat sätt, att man på något sätt engagerar större del av hela ens personlighet och perceptionsförmåga, när man lär sig på gehör. Man måste skärpa alla sinnen på ett annat sätt för att uppfatta och memorera musiken.

När man lär sig på gehör får man ingår även ett direkt möte med en annan person, vilket också är en viktig kvalitet. Denna kvalitet av att komma en annan person nära kan jag ibland erfara även när man "plankar" musik från inspelning.

I gehörstraderandet ingår förändring. Ett notblad (och även en inspelning) kan få en konserverande funktion, medan gehörstraderande - p g a det mänskliga minnets lyckosamma brister - för det mesta innebär att musiken i större eller mindre grad förändras med tidens förlopp.

Gehörsspel behöver inte vara synonymt med improvisation, men begreppen ligger givetvis nära varandra.

Jag brukar ibland använda mig av en bild där de tre begreppen improvisation-komposition-interpretation utgör varsitt hörn av en triangel. Man kunde önska att alla dessa tre begrepp hade – om än inte alltid i lika hög grad – en given plats och jämlik status i musikundervisning på alla nivåer och genrer. Alltför ofta dominerar interpretationen/reproduktionen i musikundervisning.

Jag kan önska att ämnet improvisation (och även komposition) kunde få en bredare och starkare förankring i musikundervisning, bl a på KMH. Detta inte minst i genrer som idag inte arbetar med improvisation i någon större utsträckning.

Det vore också spännande att utveckla undervisning i improvisation som inte behöver vara genreidiotisk utan kan överbrygga genregränser genom att ta fasta på grundläggande musikaliska begrepp och kvaliteter.

Projektets arbete bestod uteslutande av gehörsspel och improvisation och detta var en viktig nyckel till att uppnå den kommunikation som präglade arbetet.

Alagis öppna och icke-dogmatiska attityd till improvisation var också avgörande för det lyckade samspelet. På en vecka är det ju omöjligt att på djupet tränga in i västafrikansk musik och därför är det i sammanhanget en betydligt bättre och intressantare metod att med utgångspunkt från västafrikansk repertoar skapa musik tillsammans där allas erfarenheter och kunskaper tas tillvara.

-musik som social mötesplats

Musik är ju till mycket stor del en social aktivitet, både för utövare och lyssnare. Jag tänker ofta att den absolut viktigaste betydelsen av all kulturverksamhet är att människor träffas och upplever något tillsammans. Det är grunden för musik och annan konst som ger den ett värde för individen och samhället. Just nu, i vår tid och kultur, är denna aspekt kanske viktigare än någonsin. I dagens samhälle är levande musik något av bristvara för de flesta människor.

Man kan i detta perspektiv fråga sig hur vi på KMH arbetar med att ta fasta på den sociala betydelsen av musik:

- Vilka impulser och förebilder ger vi i detta avseende till våra studenter inför deras framtida verksamhet som musiker och pedagoger?
- Pratar vi för sällan om varför vi egentligen vill ägna oss åt musik, varför det är angeläget?
- Skulle en stärkt social attityd till musik förbättra den psykosociala miljön för lärare och studenter på KMH?

Enligt min åsikt finns det en överhängande risk att grundläggande sociala kvaliteter tenderar att försvagas när musik (eller annan konst) institutionaliseras. Är det så att tekniska och intellektuella/analytiska aspekter dominerar i alltför hög grad?

Jag kan få en känsla av att sociala kvaliteter inte har så hög status inom högskolevärlden. Ett förhållande som borde ifrågasättas.

Folkmusik som är den yngsta genren på KMH har kanske en särskild möjlighet att bidra till en utveckling på detta område.

I folkmusikgenren, både svensk och från andra kulturer, finns en värdefull tradition av att musik är en del av ett levande socialt sammanhang. Några exempel är danshus, spelmansstämmor, visstugor, musik till bröllop och andra högtider etc.

Visserligen kan man emellanåt bli trött på att folkmusik bedöms efter sina kvaliteter som funktionsmusik och inte efter de estetiska/emotionella/intellektuella kvaliteter som folkmusik givetvis har i lika hög grad som andra musikgenrer. Men jag skulle vilja påstå att folkmusik *dessutom* ligger närmare dessa sociala kvaliteter – jämfört med andra genrer - som inte alltid är så lätta att inrymmas inom den akademiska världen, men som skulle behövas just där (här).

Om det finns ett intresse på KMH av att utveckla de sociala aspekterna av musik så ser jag några möjligheter att arbeta med detta i olika former, gärna över institutionsgränserna:

- förlägga vissa kurser i internatform
- utveckling av konsertformer (t ex musikcaféer, i samspel med dans, utökad konsertverksamhet utanför KMH:s väggar)
- utveckling av undervisnings- och examinationsformer (mer samspel)

"Lira på tvären"

Som ett konkret resultat av projektet så tog några av de deltagande studenterna initiativ till "Lira på tvären" som är en återkommande musikpub i B-husets uppehållsrum. Idén är att skapa ett opretentiöst och öppet forum för alla studenter på KMH oavsett genre och utbildning att mötas och spela med och för varandra.

"Lira på tvären" hade premiär i slutet av vårterminen och blev en omedelbar succé. Under hösten har ytterligare tre "Lira på tvären" ägt rum och ambitionen är att fortsätta med dessa kvällar ungefär en gång per månad.

Kvällarna har varit mycket välbesökta och verkar fylla ett efterlängtat behov.

-valbar kurs

Som en fortsättning av projektet så har jag inlett diskussion med Susanne Rosenberg om att skapa en valbar kurs på KMH med Alagi som lärare. Min tanke är att kursen skulle vara i internatform i Färentuna.

Jag hoppas på att detta ska bli verklighet i augusti 2008, någon av veckorna innan ordinarie undervisning börjar. Alagi kommer med all sannolikhet tillbaka till Sverige av andra anledningar denna period, vilket är en förutsättning för kursen eftersom KMH inte ensam kan bekosta resan från Gambia.

LITTERATUR:

- utdrag ur "The Oral University – attitudes to music teaching and learning in the Gambia"
Eva Saether (Malmö Musikhögskola, 2003)

Färentuna november 2007

Arne Forsén